

**Δήλωση της Διεθνούς Μπαχάι Κοινότητας προς τον
Υπατο Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα
σχετικά με το προσχέδιο
«Κατευθυντήριες Αρχές για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και την υπερβολική φτώχεια»**

Η Διεθνής Μπαχάι Κοινότητα χαιρετίζει την ευκαιρία να προσφέρει τα σχόλιά της σχετικά με το προσχέδιο για τις κατευθυντήριες αρχές των Ηνωμένων Εθνών για την υπερβολική φτώχεια και τα ανθρώπινα δικαιώματα¹ σύμφωνα με το ψήφισμα 2/2 του Συμβουλίου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα σχετικά με τα «ανθρώπινα δικαιώματα και την υπερβολική φτώχεια»². Επαινούμε το Συμβούλιο για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για τη λήψη αυτού του σημαντικού βήματος να δει την φτώχεια από την προοπτική των ανθρώπινων δικαιωμάτων – συνδέοντας την ελάττωση της φτώχειας με θέματα δικαιοσύνης και υποχρέωσης παρά φιλανθρωπίας. Κατά αυτόν τον τρόπο, η ηθική βάση των προσπαθειών σχετικών με την ελάττωση της φτώχειας διευκρινίζεται και οι αξίες που διαμορφώνουν το υπόβαθρο παρόμοιων προσπαθειών, όπως ενσωματώνονται στο διεθνές δίκαιο για τα ανθρώπινα δικαιώματα, γίνονται σαφή. Με απώτερο σκοπό την υποστήριξη της δικαιοσύνης ως την οργανωτική αρχή της ανθρώπινης δραστηριότητας, η Διεθνής Μπαχάι Κοινότητα προσφέρει τα ακόλουθα σχόλια στο προσχέδιο «Κατευθυντήριες Αρχές».

Στην προετοιμασία αυτής της υποβολής, η Διεθνής Μπαχάι Κοινότητα ανταποκρίθηκε στο κάλεσμα των Ηνωμένων Εθνών για τη συμμετοχή εκείνων που επηρεάζονται άμεσα ή ζουν σε καταστάσεις φτώχειας. Οργανώσαμε συζητήσεις με Μπαχάι κοινότητες σε 10 χώρες³, καλύπτοντας πέντε ηπείρους, και θα συνεχίσουμε να παρακολουθούμε και να μαθαίνουμε από αυτές καθώς θα έρχονται οι απαντήσεις. Οι εκβάσεις των συζητήσεων που έχουν παραληφθεί μέχρι τώρα, δηλαδή από τη Γουϊνέα, τη Ναμίμπια, και τη Βραζιλία, είναι ενσωματωμένες σε αυτήν την δήλωση.

Ορισμός της φτώχειας. Οι ορισμοί της φτώχειας και οι οδηγίες για την εξάλειψή της είναι διαμορφωμένες από υποθέσεις για τη φύση της ανθρώπινης ύπαρξης και το σκοπό της ανάπτυξης, ή ευρύτερα, το σκοπό του ίδιου του πολιτισμού. Ενώ οι πρώτες οδηγίες των Ηνωμένων Εθνών παρέχουν ένα πολύπλευρο ορισμό της φτώχειας,⁴ οι συμμετέχοντες στις συζητήσεις για την φτώχεια επεκτάθηκαν σε αυτόν τον ορισμό με δύο τρόπους: (α) εστιάζοντας στην φτώχεια ως ένα πρόβλημα για όλη την ανθρωπότητα και όχι μόνο για τους φτωχούς και (β) αναγνωρίζοντας μία ουσιαστική διάσταση της ανθρώπινης ζωής που είναι το «νόημα» και ο «σκοπός» της. Πέρα από τη στέρηση των πόρων και των ευκαιριών, η φτώχεια περιγράφηκε πρωτίστως με μη υλικούς όρους: μεταξύ των οικονομικά στερημένων, εμφανίζεται ως «μία διανοητική κατάσταση», ο βαθμός στον οποίον ένα άτομο αγνοεί τις δυνατότητες του και «ποιο επίπεδο αξιοπρέπειας θα μπορούσε να έχει», η στέρηση της ικανότητας να στοχαστεί στην ίδια του την κατάσταση, μια έλλειψη γνώσης, και ως έλλειψη ικανότητας να απαιτήσει κανείς τα δικαιώματα του. Μεταξύ των οικονομικά ευνοημένων, οι συμμετέχοντες περιέγραψαν μια «φτώχεια του πνεύματος» - μια τύφλωση στις ανάγκες εκείνων που ζουν δίπλα σε μας, μια απώλεια της «ικανότητας να αγανακτούν, να ντρέπονται» για τις περιβάλλουσες «άθλιες συνθήκες» και την «απόλυτη πενία». Το να είναι κανείς «πλούσιος» δεν χαρακτηρίστηκε μόνο ως βελτίωση της ατομικής κατάστασης αλλά και το να βοηθά άλλους να επιβιώσουν και να ζουν με αξιοπρέπεια, με την προοπτική να προωθήσει την ευημερία όλης της ανθρωπότητας.

Η Διεθνής Μπαχάι Κοινότητα αντιλαμβάνεται την φτώχεια ως ένα σύμπτωμα ενός συστήματος οικονομικών και κοινωνικών σχέσεων - στην οικογένεια, την κοινότητα, το έθνος, και τον κόσμο - που προωθεί το πλεονέκτημα των λίγων εις βάρος των πολλών. Υπό αυτήν τη μορφή, οι θεραπείες σε αυτό το

¹ Προσχέδιο Κατευθυντήριων Αρχών «Έσχατη φτώχεια και ανθρώπινα δικαιώματα: τα δικαιώματα των φτωχών», σελ.29-38 (παράρτημα). Έκθεση από την υποεπιτροπή για την Προώθηση και την Προστασία των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων στην Πεντηκοστή-Όγδοη σύνοδό της. 11 Σεπτεμβρίου 2006. Έγγραφο των Ηνωμένων Εθνών # A/HRC/2/2.

² Ψήφισμα 2/2 του Συμβουλίου για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Τα ανθρώπινα δικαιώματα και η έσχατη φτώχεια. 27 Νοεμβρίου 2006.

³ Βραζιλία, Καναδάς, Φίτζι, Γουϊνέα, Αϊτή, Ινδία, Ναμίμπια, Τουρκία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ηνωμένες Πολιτείες

⁴ Οι πρώτες κατευθυντήριες αρχές ορίζουν την φτώχεια ως «μια ανθρώπινη κατάσταση που χαρακτηρίζεται από συνεχή ή χρόνια στέρηση των πόρων, των ικανοτήτων, των επιλογών, της ασφάλειας και της δύναμης απαραίτητων για την απόλαυση ενός επαρκούς βιοτικού επιπέδου και άλλων αστικών, πολιτιστικών, οικονομικών, πολιτικών και κοινωνικών δικαιωμάτων». Δείτε την υποσημείωση 1.

σύνθετο ζήτημα πρέπει να εδραιώνονται σε μια συστηματική προσέγγιση η οποία αντιμετωπίζει άμεσα τις επιβλαβείς και καταστρεπτικές αξίες που ορίζουν την ανθρώπινη νοοτροπία, συμπεριφορές, και λήψεις αποφάσεων. Λαμβάνοντας υπόψη αυτήν την προοπτική, κατανοούμε την φτώχεια ως απουσία πόρων - υλικών, κοινωνικών, και ηθικών - απαραίτητων για την εδραίωση των συνθηκών, οι οποίες προωθούν τις ηθικές, υλικές, και δημιουργικές ικανότητες των ατόμων, των κοινοτήτων, και των θεσμών.

Προσέγγιση των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Προκειμένου η προσέγγιση των ανθρώπινων δικαιωμάτων να παίξει έναν αποτελεσματικό ρόλο στην εδραίωση της δικαιοσύνης ως την οργανωτική αρχή των ανθρώπινων σχέσεων, η προώθηση των ανθρώπινων δικαιωμάτων πρέπει να απελευθερωθεί από τις ψεύτικες διχοτομίες: η έννοια «των δικαιωμάτων» δεν δικαιολογεί ούτε έναν αχαλίνωτο ατομικισμό ούτε μία ανύψωση του κράτους ως μόνη πηγή της ανθρώπινης ευημερίας. Ακριβέστερα, η σχέση μεταξύ του ατόμου και του κράτους είναι σχέση παρακαταθήκης - κάθε μέλος της ανθρώπινης φυλής έρχεται στον κόσμο ως παρακαταθήκη του συνόλου, το οποίο συμπεριλαμβάνει την οικογένεια, την κοινότητα, το έθνος, και τον κόσμο. Είναι αυτή η παρακαταθήκη η οποία αποτελεί το ηθικό θεμέλιο της πλειονότητας των άλλων δικαιωμάτων⁵. Από αυτήν την άποψη, όλο το βάρος της ανακούφισης από την φτώχεια δεν μπορεί να πέσει πάνω στο κράτος, μια μερίδα της ευθύνης πρέπει να δοθεί στους ανθρώπους, στην οικογένειά τους, και στην κοινότητά τους. Ενώ οι συνθήκες της φτώχειας προκύπτουν και εμμένουν για διάφορους ιστορικούς, οικονομικούς και πολιτικούς λόγους, επιδεινώνονται εξίσου από τις ανθρώπινες αξίες, όπως εκείνες σχετικά με την πολιτιστική ενσωμάτωση, τα δικαιώματα των γυναικών, την εκπαίδευση, και το δικαίωμα του ατόμου στην πρόοδο. Υπό αυτήν τη μορφή, μια προσέγγιση ανθρώπινων δικαιωμάτων στην ανακούφιση από τη φτώχεια πρέπει να εξετάσει τις κατάλληλες ευθύνες όλων των πρωταγωνιστών στην κοινότητα.

Νέα κατευθυντήρια αρχή: η ισότητα των ανδρών και των γυναικών. Ενώ η κατευθυντήρια αρχή «Α. Συμμετοχή από τους φτωχούς», περιλαμβάνει ένα τμήμα που αφορά τις γυναίκες στην φτώχεια, ο επίμονος δυσανάλογος αριθμός των γυναικών μεταξύ των φτωχών του κόσμου, συμπεριλαμβανομένων και των ηλικιωμένων γυναικών, η συστηματική παραβίαση των δικαιωμάτων των κοριτσιών και των γυναικών, και η κατάφωρη υπο-εκπροσώπηση των γυναικών σ' όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, αξίζουν τη δημιουργία μιας ξεχωριστής αρχής αποκαλούμενης, «ισότητα των ανδρών και γυναικών», για να καθοδηγήσει όλες τις προσπάθειες ανακούφισης από τη φτώχεια. Ο στόχος αυτής της αρχής είναι όχι μόνο να τραβήξει την προσοχή στην ολέθρια κατάσταση των γυναικών αλλά και για να υπενθυμίσει στα κράτη ότι η πλήρης και τολμηρή συμμετοχή των γυναικών στους νομικούς, πολιτικούς, οικονομικούς, ακαδημαϊκούς, κοινωνικούς και καλλιτεχνικούς στίβους είναι μια προϋπόθεση για μια δικαιότερη και ειρηνική ατραπός ανάπτυξης. Η συμμετοχή τους, διαδοχικά, δημιουργεί ευκαιρίες για τους άνδρες και τα αγόρια για να υπερέχουν, με τρόπους που δεν υπάρχουν σήμερα, ως πατέρες, σύζυγοι, εργαζόμενοι, μέλη της κοινότητας και ηγέτες.

Δικαίωμα στην εκπαίδευση και τον πολιτισμό. Προκειμένου για μια κοινωνία να προοδεύσει, τα ανθρώπινα όντα πρέπει να είναι ελεύθερα να γνωρίζουν, να δημιουργούν, και να πιστεύουν. Κατ' αρχάς, έχοντας κατανοήσει ότι η γνώση μπορεί να παρέχει τα μέσα για να ανακουφιστεί η φτώχεια και να επιτευχθούν οι υψηλότεροι ηθικοί στόχοι της ανθρώπινης δικαιοσύνης και αξιοπρέπειας, το κράτος πρέπει να λειτουργεί για να εξασφαλίζει ότι η διάδοση, η παραγωγή και η εφαρμογή της γνώσης γίνεται μια πολύτιμη διάσταση όλων των πτυχών της ανθρώπινης δραστηριότητας. Η έλλειψη της εκπαίδευσης μειώνει ανελέητα τη διανοητική, τη δημιουργική και την ηθική δυνατότητα των ανθρώπινων όντων, που απαιτούν τόσο απελπισμένα να παράγουν λύσεις στα υπάρχοντα προβλήματα. Ένας συμμετέχων σχολίασε, «...οποιοσδήποτε έχει γνώση συνεπώς κατέχει δύναμη. Το πρώτο πράγμα είναι να επενδύσουμε στην εκπαίδευση έτσι ώστε όλοι θα έχουν τη γνώση και την ικανότητα να ερμηνεύουν τι συμβαίνει». Δεύτερον, οι άνθρωποι πρέπει να έχουν πρόσβαση στις πολιτιστικές και επιστημονικές επιτεύξεις της ανθρωπότητας και στις εφαρμογές τους. Τρίτον, η ελευθερία της θρησκείας ή της πίστης πρέπει να διατηρηθεί και να προστατευθεί, διότι το δικαίωμα να έχει κανείς πιστεύω, να τα μοιράζεται, και να τα αλλάζει είναι πρωταρχικής σημασίας στην αναζήτηση του ατόμου για νόημα και θεμελιώδης στην προστασία της αξιοπρέπειας της ανθρώπινης ύπαρξης.

⁵ Η ασφάλεια της οικογένειας και του σπιτιού, η ιδιοκτησία περιουσίας, και το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή συνεπάγονται όλα σε μια τέτοια παρακαταθήκη. Οι υποχρεώσεις εκ μέρους της κοινότητας επεκτείνονται στην παροχή απασχόλησης, διανοητικής και φυσικής περιθαλψης, κοινωνικής ασφάλειας, δικαίων αμοιβών, ξεκούραση και αναψυχή, και ένας πλήθος άλλων λογικών προσδοκιών εκ μέρους των ατόμων της κοινωνίας.

Δικαίωμα στην εργασία. Η παροχή ουσιαστικής εργασίας πρέπει να είναι ένας ακρογωνιαίος λίθος οποιασδήποτε προσπάθειας ανακούφισης από τη φτώχεια. Η εργασία κάποιου, εντούτοις, δεν πρέπει να υποβιβαστεί σε μία διάσταση που την καθιστά όργανο απόκτησης μέσων για την κατανάλωση διαθέσιμων αγαθών ή ενός αναλώσιμου κόστους της παραγωγής. Κατά συνέπεια, ο ρόλος και η σημασία της εργασίας κάποιου απαιτείται να επανεξεταστεί. Η εργασία κάποιου δεν είναι τίποτε λιγότερο από το μέσο για την εξέλιξη της τέχνης του, την βελτίωση του χαρακτήρα του, την επίτευξη αυτοσυντήρησης, και διαθέτοντας εαυτόν στην υπηρεσία του συνόλου. Σήμερα, σε 100 οικονομικά μειονεκτικά έθνη οι νέοι ηλικίας 15 έως 29 ετών αναλογούν σχεδόν στο μισό του ενήλικου πληθυσμού⁶ και οι δυνατότητες τους για καινοτομία καθώς και η διανοητική και η ηθική απασχόληση τους στην ευημερία της χώρας τους πρέπει να γίνει το κεντρικό μέλημα στη χάραξη πολιτικών.

Η ανθεκτικότητα της υπερβολικής φτώχειας μπροστά στην αύξηση και τον υπερβολικό πλούτο σε διάφορα μέρη του κόσμου υποδηλώνει ότι το πρόβλημα πρέπει να εξεταστεί συστηματικά: οι ευθύνες όλων των πρωταγωνιστών - η διεθνής κοινότητα, οι κυβερνήσεις, οι επιχειρήσεις, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, η κοινωνία των πολιτών, η οικογένεια και το άτομο - πρέπει να διαρθρωθούν. Προκειμένου η δικαιοσύνη να γίνει η οργανωτική αρχή της συλλογικής ζωής, αυτές οι αρχές πρέπει να εδραιωθούν νομικά και ηθικά: τα έθνη πρέπει να βοηθηθούν και να είναι υπόλογοι για τις προσπάθειές τους απέναντι στους φτωχούς, συγχρόνως, οι ελλοχεύουσες αξίες πρέπει να ριζώσουν σε ένα προσωπικό επίπεδο έτσι ώστε η συμπεριφορά τελικά να καθοδηγείται από μια αίσθηση ευθύνης προς τα άλλα ανθρώπινα όντα και όχι μόνο από το φόβο για τις συνέπειες από την παράβαση του νόμου.

⁶ Τμήμα Πληθυσμού των Ηνωμένων Εθνών, *World Population Prospects: The 2004 Revision* (Νέα Υόρκη: 2005).